

En undersøgelse af nutidige grønlandske ritualer

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Paggatsitsineq (At kaste ting i grams) i Upernavik. Foto af Magdalene Møller

20/6 2012

Bachelor-opgave

Eksaminator: Gitte Trondheim

Eksaminand: Magdalene Møller

Afdeling for Kultur- & Samfundshistorie, Ilisimatusarfik

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Indholdsfortegnelse:

Problemformulering	Side	1
Indledning	Side	1-2
Begrænsning af opgaven	Side	2
Metoden feltarbejde	Side	2-3
Deltagerobservationen i Upernavik	Side	3-4
Interviewene i Upernavik-området	Side	5
Semistrukturerede interviews	Side	6
Dataindsamling	Side	6
Snowball sampling	Side	6-7
Informanter i Upernavik	Side	7
Ritual handling	Side	7-8
Rappaport's ritual teori	Side	8-9
Analysen af interviews med informanter om Perusineq (At danse og hoppe af glæde)	Side	9-12
Analysen af interviews med informanter om Paggatsitsineq (At kaste ting i grams)	Side	12-14
Analysen af interviews med informanter om Ukiutoqqami seqqorneq (At skyde nytåret ind)	Side	15-16
Grønlandsk skattejagt	Side	16-18
Konklusion	Side	18-19

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Problemformulering

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik¹ og Kullorsuaq², skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

- Ud fra interviewene skal der beskrives hvordan og hvornår man bruger de 3 skikke i Upernavik området.
- Med udgangspunkt i Rappaport's ritual teori, vil jeg analysere de 3 skikke.

Indledning

Under min opvækst i Ilulissat oplevede jeg nogle gange de 3 skikke, Paggatsitsineq (at kaste ting i grams), Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind) og Perusineq (at danse og hoppe af glæde). Så jeg vidste allerede hvordan og hvornår de bruges. Men så vidt jeg ved, har der ikke været så mange antropologer eller forskere der har undersøgt de 3 særlige grønlandske skikke. Det fik mig til at være nysgerrig omkring de emner. På grund af mine oplevelser om de 3 skikke fra min barndom indtil i dag, var en af de grunde som fik mig til at beslutte for, at jeg vil undersøge brugen af de 3 skikke. Enten før de forsvinder eller ændrer igen, fordi jeg har bemærket, at brugen af de skikke har ændret sig i løbet af årene.

Som sagt, på baggrund af min personlige viden om de 3 grønlandske skikke, er jeg meget interesseret i at undersøge og dokumentere hvordan og hvorfor de bruges. Derfor har jeg søgt forsknings midler til Selvstyrets forsknings pulje og Nuna Fonden som ligger i Nuuk, i efteråret 2010. Det var kun den ene der støttede mit feltarbejde i Upernavik-området³, takket være Selvstyrets Forsknings pulje kunne jeg tage til Upernavik og Kullorsuaq i sommeren 2011. Valget af byen Upernavik og bygden Kullorsuaq var bevidst, da jeg har hørt fra min kæreste som er fra Upernavik, eller vores venner som enten er fra Upernavik eller en de mange Upernaviks bygder. At brugen af de 3 skikke i Upernavik-området er meget mere mærkbart, end andre byer i resten af Grønland.

¹ Upernavik er en by i Qaasuitsup Kommunia, der var 1063 indbyggere pr. 1. juli 2011 ifølge Grønlands Statistik. Se billedet af Upernavik i bilag nr.1.

² Kullorsuaq er Upernaviks bygd, der var 437 indbyggere pr.1. juli 2011 ifølge Grønlands Statistik. Se billedet af Kullorsuaq i bilag nr.2.

³ Se landkortet af Upernavik-området i bilag nr.3.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Desuden skal jeg beskrive metoden feltarbejde i min opgave, som jeg har brugt i løbet af mit feltarbejde. Og til sidst skal jeg præsentere Rappaport's ritualteori, hvor jeg derefter skal prøve at anvende hans teori i de 3 skikke, som jeg har forsket i.

Begrænsning af opgaven

Når man vil undersøge noget, er det også vigtigt at undersøge helt fra bunden af det man vil skrive om. I denne her undersøgelse er det historien og starten på brugen af de 3 skikke i Grønland, jeg har fravalgt at undersøge og skrive om, dvs. de 3 skikkens historier i Grønland. Hvornår man begyndte at bruge dem, hvor, hvorfor og hvem der har startet det osv. Jeg vil heller ikke gå ind og forklare nytårsskikkens forskellige dialektiske brug i Grønland, og 2 andre nytårsskikke. Som er, Mitaartut (at klæde sig ud, så man ikke kan genkendes) og Silatangiaaneq (at synge uden for husene).

Metoden feltarbejde

I min bachelor opgave har jeg taget udgangspunkt i et feltarbejde som jeg udførte i Upernavik og Kullorsuaq, i perioden juli måned 2011. Under mit feltarbejde i Kullorsuaq har jeg kun fokuseret på at interviewe informanter, mens mit fokus i Upernavik var rettet mod deltagerobservation og at interviewe. Jeg har valgt metoden feltarbejde til min bachelor opgave, på baggrund af at jeg skulle til et sted hvor jeg ikke har været før og at den er relevant til det kommende undersøgelses metode jeg har valgt at bruge.

Jeg skulle søge ny viden om 3 grønlandske skikke i Upernavik og Kullorsuaq, og feltarbejdet var den afgørende metodiske tilgang til at søge ny viden om Upernavik-områdets indbyggeres levevis. Metoden feltarbejde er en videnskabelig arbejdsform, som beskriver befolkningsgrupper.

”Nogle feltarbejdere søgte at nå en beskrivelse af flere centrale kulturelle aspekter, såsom boformer, landbrug, den sociale organisation, slægtskab, lederskab, økonomiske relationer og religion. Andre udvalgte særlige områder som ritualer og gaveudveksling” (Hastrup, Rubow og Tjørnhøj-Thomsen 2011:30).

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

I løbet af mit feltarbejde havde det ikke været nødvendigt at have en tolk, da jeg allerede kan snakke på grønlandsk. Min grønlandske sprogfærdighed gjorde mit feltarbejde til at vare kun under en måned. Det var et nemt interview proces som jeg udførte i de to steder, selvom indbyggerne fra Upernavik og Kullorsuaq har en anden dialekt end min. Der var kun enkelte ord som jeg ikke forstod, hvor som jeg derefter spurgte om hvad de betyder.

Jeg havde friheden til at planlægge mit feltarbejde, på baggrund af min viden om de tre emner og om den befolkningsgruppe jeg ville forske i. Selv om varigheden af mit feltarbejde spillede en rolle for den indsigt jeg kunne få, havde den ikke været altafgørende i selve feltarbejdet. Det var det empiriske materiale der var baseret på min tilstedeværelse og førstehåndserfaringer, der var den vigtigste. Der var ikke et bestemt ”opskrift” til mit feltarbejde, som jeg kunne følge.

Jeg skulle være iblandt mennesker der lever med de ritualer jeg skulle forske i, så jeg kan forstå dem. Og mit primære mål med mit feltarbejde var, at jeg skulle komme tæt på mennesker, deres praksis og deres tanker ”*At tage på feltarbejde er at søge ind blandt mennesker for at forstå deres måder at leve på*” (ibid.:26). Feltarbejdet har en grund ide, med at vi alle lever forskelligt fra sted til sted og fra samfund til samfund. Derfor har min hensigt været, at jeg skulle søge kulturelle forskelle mellem fra den verden jeg kender til og fra Upernavik-området.

Deltagerobservationen i Upernavik

Deltagerobservationen var den praktiske del af mit feltarbejdet i Upernavik, man kan sige at ordet deltagerobservation er et begreb der er sammensat af to modsatrettede begreber. Ordet *deltagelse* indebærer, at jeg skal deltage i det der foregår. Dvs. at jeg skal blive involveret i det jeg forsker i. *Observation* betyder, at jeg skal betragte det jeg forsker i og registrere det der sker. Der skal være distance mellem mig og den befolkningsgruppe jeg forsker i (ibid.:62).

Tidspunktet for deltagerobservationen har også været vigtigt for mig, så jeg besluttede mig for at jeg ville udføre deltagerobservationen fra starten af juli måned, indtil slutningen af juli måned.

Grunden var, at en gruppe af teenagere i Upernavik skulle konfirmeres på det tidspunkt. Igennem min kæreste havde jeg fundet en familie, som jeg kunne følge med i en festlighed de skulle fejre. En dreng som er min kærestes nevø skulle konfirmeres d.17. juli, og jeg boede hos konfirmandens bedsteforældre.

Grund ideen i min deltagerobservation var, at jeg skulle erfare og forstå hvordan verden ser ud fra konfirmandens familie og de inviteredes perspektiv. Udførelsen af forskningen krævede at jeg

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

skulle være der, jeg skulle tage del i og ved at følge livet tæt på. Alt i alt indebar deltagerobservationen, at jeg skulle udføre de to aktiviteter samtidig. Som var denne kontinuerte bevægelse mellem involvering og distance, udførelses måderne varierede fra situation til situation. Nogle gange deltog jeg fuldt ud i det der foregik, andre gange observerede jeg folks praksis. Jeg fokuserede på bestemte handlinger, så jeg undgik et langvarig social proces.

Den konkrete udførelse af min deltagerobservation, adgang til at observere og deltage i festligheden, har været nemt for mig. Jeg har været heldigt at jeg skulle følge en familie der skulle holde konfirmation, og jeg havde fri adgang til festligheden for jeg var inviteret fra start til slut. Jeg blev behandlet som en familiemedlem, hos dem jeg udforskede i.

”I nogle tilfælde har man som feltarbejder ikke de nødvendige kvalifikationer, f.eks. til at deltage i topidrætsfolks konkurrencer. Andre gange beror det på et valg, at nogle handlinger er mere frugtbare at deltage i end andre” (ibid.:62).

Mit hoved opgave i deltagerobservationen var, at få en plads i denne families sociale liv. Men jeg skulle ikke være identisk med dem, jeg var ikke-vidende interesseret, så jeg kunne forstå den families og de inviteredes livsvilkår. Feltarbejdet var som en læringsproces for mig, for jeg oplevede for første gang den måde de brugte Paggatsitsineq og Perusineq under en festlighed i Upernavik, og i det område som jeg ikke kender i forvejen.

”Det giver, som nævnt, god mening at tænke feltarbejdet som en opdagelsesrejse ind i det fremmede, hvor intet kan tages for givet eller forstås, blot fordi det forekommer bekendt” (ibid.:61).

Deltagerobservationen har været en velegnet metode, så jeg kunne få indsigt i familiens aktiviteter og forholdet mellem dem og deres fysiske omgivelser. Det kunne være at, nogle af respondenterne tog ritualerne for givet, så kunne de undlade at fortælle om nogle ting under et interview ”Man opdager måske forhold omkring arbejdet, som landmændene slet ikke taler om, fordi handlingerne med tiden er blevet rutiner” (ibid.:63). Deltagerobservationen gjorde feltarbejdet muligt, derigennem kunne jeg registrere om praksis svarer til det de fortæller om de 2 skikke, som de udførte i løbet af festligheden. Denne indsigt kunne understøtte de kvalitative interviews jeg udførte, så spørgsmålene bliver mere relevante.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Interviewene i Upernavik-området

Som i den forrige beskrivelse af deltagerobservation, oplevede jeg, så jeg, lyttede jeg til, indled et samtale eller stillede spørgsmål til den familie jeg forskede i. Men da jeg udførte interviewene, var samtalerne mere planlagte og strukturerede interviewformer. Jeg havde et særligt formål, som jeg ville opnå i et aftalt tidsrum og sted, på et tomandshånd ”*Formaliseringen af interviewet er simpelthen med til at fastholde det sigte*” (ibid.:76). Jeg interviewede 4 personer i Kullorsuaq og 7 personer i Upernavik⁴.

Det har været vigtigt i min kulturanalytiske spørgeteknik, at jeg spurgte til konkrete begivenheder. Så jeg kunne få tætte beskrivelser, der kan udfoldes både af informanten og mig.

”De bedste interview får man ved at få den interviewede til at give eksempler og at være konkret, altså underbygge sine udsagn med konkrete beskrivelser af specifikke situationer eller hændelser” ibid.:79).

Jeg styrede interviewets retning ud fra de ritualer jeg havde, til det jeg vil vide noget om. Selvom kvalitative interviews skal være fleksible, var spørgeguiden⁵ et godt redskab til at lave omhyggelige spørgsmål. Spørgeguiden gjorde mig til at huske det jeg ville spørge om, så jeg kunne holde kurset i interviewet ”*En spørgeguide er en plan over de spørgsmål, man vil stille for at få belyst sin problemformulering, og den er organiseret efter de emner, temaer eller aspekter, man vil vide noget om*” (ibid.:77).

Før interviewene startede, har det været godt at indlede med at fortælle om mit formål med undersøgelsen og omkring anonymitet man kan vælge, på denne måde gjorde jeg informanten til at føle sig godt tilpas. Det har også været vigtigt for mig at slå fast om, at det var informantens viden og erfaring omkring de ritualer jeg var interesseret i, og at det var noget som jeg kunne lære noget af som forsker. Selvom jeg fulgte min spørgeguide, har det også været vigtigt at lytte og spørge ind til det der blev sagt om. På denne måde kunne jeg forfølge det uforudsete.

⁴ Se informationerne af mine informanter, i bilag nr.4.

⁵ Se grundspørgsmålene i bilag nr.5.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Semistrukturerede interviews

Jeg har brugt semistrukturerede interviews under mit feltarbejde, semistruktureret er et interview form, som har åbne rammer der tillader en to vejs kommunikation. Teknikken kan bruges både til at give og modtage information. Semistrukturerede interview har forudbestemte formål og struktur, ligesom jeg forklarede det samme i afsnittet ”Interviews i Upernavik-området”. Semistruktureret interview har et ram eller en spørgeguide, der fungerer som en tjekliste i løbet af interviewet. Den grundlæggende spørgeguide sikrede, at jeg indhentede information om de samme emner fra de forskellige informanter. Der var en vis fleksibilitet i spørgsmålenes rækkefølge, og jeg havde friheden til at gå i dybden med specielle spørgsmål ved siden af grundspørgsmålene.

Data indsamling

Under mit feltarbejde i Upernavik-området har jeg brugt en lille recorder, hvor jeg indspillede alle de interviews som jeg gennemførte. De andre ting som jeg brugte var, et papir og en kuglepen, så jeg kan skrive notater. Jeg brugte også et kamera, hvor jeg tog billeder af informanterne efter interviewene, og forskellige aktiviteter i løbet af festligheden. Jeg filmede også hvor der var aktion i Paggatsitsineq og Perusineq. Til sidst, brugte jeg bøger og internettet mens jeg skrev denne her opgave.

Snowball sampling

De første interviews jeg gennemførte var i Kullorsuaq, og jeg interviewede dem fra Kullorsuaq før deltagerobservationen. Grunden var at jeg skulle være i Kullorsuaq i ikke så lang tid, og der var ikke nogen der skulle fejre noget så de brugte de ritualer som jeg undersøgte.

Jeg har brugt Snowball sampling til at finde informanter i Kullorsuaq, Snowball sampling er en teknik som jeg brugte til i at finde ”skjulte” informanter, der ved noget om det emne jeg ville forske i. Snowball sampling er en rullende snebold der bliver større og større mens den ruller, rullende snebold er metaforisk. Snebold stigning i størrelse betyd at jeg øgede antallet af informanter, ved at spørge nogle om de kender venner, familie eller bekendte, som har viden om de ritualer.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Da jeg ankom til Kullorsuaq tog jeg til Kullorsuaq's Kommune kontor, det var der jeg skulle leje et værelse. Efter jeg havde check-in, ville jeg finde informanter hurtigt. Derfor tog jeg til butikken Pilersuisoq A/S⁶. Efter indkøb i butikken, bemærkede jeg en bænk⁷ som lå i nærheden af Pilersuisoq A/S. Der sad 2-3 personer, jeg gik over til dem og satte mig. Jeg begyndte at snakke med dem efter lidt tid, jeg forklarede dem hvorfor jeg var i Kullorsuaq og spurgte dem om de ville være informanter. De sagde nej. Men en kvinde kendte en, som muligvis vil være interesseret. Hun ringede til ham med min mobil, og heldigvis ville han komme med det samme til Kommune kontoret. På den måde fandt jeg den første informant, han kendte så 2 som jeg også kunne interviewe, han henviste mig til sin mor og en mand som han kender.

Efter jeg havde interviewet de 3 informanter, gik jeg en tur i naturen for at se bygdens kendetegn fjeldet Kullorsuaq der kaldes "Djævlens tommelfinger"⁸. På vejen hjem så jeg en kvinde der rydder op uden for sit hus, jeg gik over til hende og introducerede mig selv. Da jeg spurgte hende om hun vil være en informant, sagde hun ja med det samme. Det var den fjerde informant, som var villig til at blive interviewet.

Informanter i Upernavik

Efter jeg havde været i Kullorsuaq, gik der lidt tid før jeg begyndte at interviewe igen i Upernavik. Grunden var at jeg ville gennemføre deltagerobservationen først, på den dag hvor drengen blev konfirmeret. Efter konfirmationen fandt jeg 1 informant som var med til den festlighed jeg observerede i, han er konfirmandens farfar. Den anden informant fandt jeg, da jeg blev inviteret til en barkedåb, og han er barnets morfar. Resten af informanterne i Upernavik fandt jeg i Alderdomshjemmet, jeg interviewede 5 personer. Et interview lykkedes ikke, da informanten havde demens.

⁶ Pilersuisoq A/S driver i alt 66 butikker i byer og bygder i Grønland, som strækker sig fra Siorapaluk som ligger i Nordgrønland og til Aappilattoq der ligger i Sydgrønland.

⁷ Se billedet i bilag 6.

⁸ Se billedet i bilag nr. 7.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Ritual handling

Før i tiden når jeg hører ordet ritual, var religion min første tanke. Men gennem læsning i leksikon fandt jeg frem til, at det ikke kun handler om religion. I leksikonet skrives det bl.a. at ritualer udføres på grund af forskellige formål. Der kan ikke lægges en klar ”opskrift” over begrebet ritual, den kan antage uendelige former og uendelige variationer af handling. Ordet ritual er et begreb der indbefatter handlinger, symbolske handlinger der er accepteret som korrekte i den sociale situation, hvor handlingen finder sted. I et ritual udtrykker man konkret som har et indhold, et indhold som har et bagvedliggende mening. Meningen formidles gennem symboler. Symbolerne har en egenskab, som kan forbinde handlinger med et system af værdier, følelser og forestillinger blandt de involverede.

”Ritualerne er sociale fænomener, noget mennesker gør sammen. Til grund for den fælles handlen ligger en fælles viden, og gennem udførelsen styrkes de medvirkende i forvisningen om, at det der gøres er korrekt og nødvendigt”

(<http://www.leksikon.org/art.php?n=2173>).

Jeg kan give en simpel eksempel fra vores hverdag, næsten alle grønlandere hilser på hinanden ved at give håndtryk, især når de møder hinanden for første gang. Det er en handling som, den anden kender og som ved hvordan man skal reagere, når en person rækker hånden mod sig. Det er en godkendt hilsen i Grønland, som man kan kalde et ritual.

Rappaport’s ritual teori

I denne her Bachelor-opgave har jeg valgt at bruge Roy A. Rappaport’s⁹ teori om ritualer som en grundlæggende teori, da den er relevant til min undersøgelse og analyse af 3 grønlandske ritualer. Rappaport forklarer, at et ritual eller en ceremoni i sociologi og antropologi, udøves i en række af sociale begivenheder. Og at alle ritualer eller ceremonier udøves ikke kun på grund af deres

⁹ Roy A. Rappaport (1926-1997) var en antropolog, der var kendt på grund af sit bidrag til forskningen af ritual og økologisk antropologi.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

religion, hvor dermed at man må betegne i nogle sociale begivenheder, at de har formelle aspekter. Dvs. at udøvelsen af et ritual, er noget som er formelle.

”In sociology and anthropology ”ritual” and ”ceremony” may designate a large of social events, not all of which are religious, or may denote the formal aspects of such events” (Rappaport 2011:24).

Rappaport siger at, i et ritual er der udøvere og at der er en handling i selve udførelsen i ritualen. Han siger også, at udøverne af ritualen ikke nødvendigvis har opfundet selve ytringen/handlingen. Dvs. at ritualen var påført af en udefrakommende kilde, eller som er nedarvet ubevidst fra sociale traditioner *”I take the term ”ritual” to denote the performances of more or less invariant sequences of formal acts and utterances not entirely encoded by the performers” (ibid.:24).*

Rappaport siger også, at ifølge Freud og Eriksen er ritualer stereotype, men til visse er konventionelle. Dvs. at ritualer er ikke nye eller er opfundet i den nærmeste fortid, og at de er accepterede. De udøves gentagne gange, og ikke desto mindre, er der gensidige påvirkninger imellem menneskerne.

“Psychiatrists, for instance, have used “ritual” rather similarly conceived, or the closely related if not synonymous term “ceremony”, to refer both to the pathological stereotyped behaviours of some neurotics (Freud 1907), and to certain conventional, repetitive but nevertheless adaptive interactions between people (ibid.:24).

Rappaport siger, at et ritual ikke er kun en simple alternative til at udtrykke enhver slag ting. Men at en mening eller en betydning der skal udtrykkes, kan bedst udtrykkes eller opnås bedst ved brug af et ritual (ibid.:30).

Rappaport forklarer at menneskelige ritual ytringer er overvejende verbale, dvs. at man udtrykker noget ved at tale, og at de ofte er symbolsk ensbetydende. Men i selve rituelle handlinger er de formaliserede, hvor de så ved selve gerningen er investerede med en betydning (ibid.:29).

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Analyser af interviews med informanter om Perusineq (At danse og hoppe af glæde)

Perusineq på dansk kan forklares på to måder, i en ordbog står der ”*danser og hopper rundt af glæde i en bestemt anledning (om en ældre kvinde)*” (Grønlandsk Dansk Ordbog 1997: 282) eller ”*efterligner barnets måde at være på*” (ibid.:236). Perusineq forekommer når ens barn eller et kært barn, gør noget for første gang. Som et eksempel kan jeg nævne, at når en dreng fanger en sæl for første gang. Så kan de voksne eller pårørende vise deres glæde ved at danse og hoppe, eller de kan imitere barnet, som om at de er selve det barn der har f.eks. fanget en sæl for første gang.

”Som eksempel på kødgilderne nævner Bent Jensen først og fremmest ”førstegangsfesterne”, festen ved drengens første sæl, ved et barns første skridt og andre skelsættende begivenheder i det enkelte menneskes, og derved det lille samfunds, liv” (Jensen 1965:70).

Eskimolog Bo Albrechtsen skriver at ethvert nyfødt barn bringes til verden bl.a. i forhåbning om, at vedkommende vil kunne udfylde nogle huller i samfundet. Disse huller kan være familiens ønske om at få et barn af et bestemt køn, eller det kan være slægtninge til en afdød, der ønsker at få genoprettet forholdet til den afdødes navn (Albrechtsen 2001:48).

Der er mange grønlandere der har et kært barn, man kan have et kært barn når man har mistet et barn, hvor så bagefter har fået et barn igen. Det barn der er i live, ser man som en der er vendt hjem. På grønlandsk kaldes det **Angerlartoq**, en der er vendt hjem.

”Angerlartoqut betyder ”en hjemvendt” i den forstand, at det tidligere døde barn er kommet hjem. Den afdødes navn bliver givet til den nyfødte, også selvom det allerede er givet til flere andre, som er opkaldt efter den samme afdøde” (ibid.:51).

Det behøver ikke være ens barn der er et kært barn, det kan også være at et nyfødt barn der er opkaldt efter f.eks. ens afdødes mand. Så kan den afdødes kone kalde barnet som sin mand. Og barnet kan kalde hende som sin kone. Min informant er et kært barn, hans farmor kalder ham som sin mand, og barnebarnet kalder sin farmor som sin kone. Fordi han hedder som farmorens afdøde mand. Farmoren og en anden ældre kvinde dansede og hoppede af glæde, da informanten fangede

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

en narhval med tand for første gang. Han var 18 år dengang, da han så en der hoppede og dansede af glæde for første gang.

”Da jeg ankom til Sinaa, hvor jeg har fanget en narhval med tand for første gang, var jeg 18 år. Min bedstemor samt en anden ældre kvinde, dansede og hoppede af glæde. Det var første gang jeg så en der dansede og hoppede af glæde” (Mand, 56år).

I løbet af årene, har brugen af Perusineq ændret sig. Jeg vil give et eksempel af Perusineq, fra en ældre tid og fra en nyere tid. I en ældre historier af Perusineq, fortæller en ældre kvinde. At når en pige skraber spæk af fra en sælskind for første gang, så danser og hopper de af glæde. For at vise deres glæde og for at opmuntre pigen, så hun vil få lyst til at blive gode til det i fremtiden. Hos drenge er det det samme, når drengen fanger en sæl for første gang. Så viser de også deres glæde ved at danse og hoppe, for at få drengen til at gå fremad som en fanger. Og så han kan blive en god fanger i fremtiden og være glad for at være i naturen.

”Det er sådan, at vi mener med det. Prøve at ”skubbe” drengen fremad, så han kan blive en fanger. Vi viser vores glæde. Så han kan rejse rundt med gejst, der hvor han skal fange dyr” (Kvinde, 79 år).

Denne her historie viser, at i en tid hvor fangersamfundet var mere tydeligt i Grønland. Var ritualer brugt som et ”skjult” overlevelses redskab iblandt voksne, ved at bruge at danse og hoppe af glæde. De prøvede at sikre deres samfunds fremtid, ved at opmuntre børn så de kan få lyst til at blive en god fanger eller en dygtig syerske i deres bygd.

I dag bruges Perusineq anderledes. Den yngste informant fortæller, at hendes moster har danset og hoppet af glæde. Da selve informantens datter fik sin person nummer bevis (cpr-nr.), hvor så mosteren lavede en cpr-nr. til sig selv ved at tegne. Dvs. hun imiterede barnets ”førstegangsfest”, i stedet for at danse og hoppe af glæde. Men det kaldes stadigvæk Perusineq på Grønlandsk. Informanten har gemt mosterens tegning af cpr-nr.¹⁰ ”Min datter fik en cpr-nummer, og hendes moster imiterede hende ved at tegne selv en cpr.nr. til sig selv” (Kvinde, 29 år). Det var mange ”førstegangsfester” de har holdt. Et eksempel er, da datteren tændte et julestjerne for første gang, så har en mand imiteret hende ved at tænde en julestjerne. Mosteren har også imiteret sin nieces første

¹⁰ Se billedet i bilag nr.8.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

trusser, som hun ikke kan passe længere. Informanten som er moren har hængt datterens første ”for små” trusser på væggen, hvor så mosteren også har hængt sine store trusser ved siden af sin nieces trusser. Dem der har markeret barnets ”førstegangsfester” plejer at få en gave fra barnets forældre, den yngste informant plejer at give noget til dem der har imiteret sin datter.

Den yngste informants forklaring af deres mange ”førstegangsfester” var, at datteren blev født for tidligt, hun fødte datteren da hun var 6 måneder henne i graviditeten. Og de har været i tvivl om at datteren skulle være i live, de troede at hun skulle dø. Derfor er de meget taknemlig for at hun er i live ”*Min datter blev født da hun var i 6 måneders graviditet, hun blev født alt for tidligt. Vi i vores familie, var i tvivl om at hun skal være i live i længere tid*” (Kvinde, 29 år).

Informanten fortæller at de har en yngre datter, og de har ikke holdt ”førstegangsfester” for hende som hendes storesøster. Det var mest kun den ældstes ”førstegangsfester” der blev holdt for, man kan mærke at der er forskelsbehandling mellem søstrene. Man kan læse en lignende forklaring i Bo Albrechtsen’s skrivelse.

*”Vedkommende skal helst kunne spise for to, vedkommende får gaver for to, og der er i det hele taget en tydelig forskelsbehandling mellem søskende i sådanne tilfælde. Selv når en **Angerlartoqut** bliver voksen fortsætter denne forskelsbehandling”*
(Albrechtsen 2001:51).

Jeg har en anden eksempel om Perusineq, ud fra min observation i en konfirmations festen oplevede jeg en der imiterede konfirmanden. Konfirmanden er en fodboldspiller i sin fritid, så i midten af festen kom en kvinde ind til festsalen lige pludselig. Hvor hun var udklædt som en fodboldspiller, hun spillede fodbold på dansegulvet og dansede sammen med konfirmandens farfar bagefter¹¹. Det viste sig at kvinden er konfirmandens grandonkels kone.

Brugen af Perusineq ritualer har ændret sig i løbet af årene, fordi grønlænderne har ændret deres livsstil. I dag hvor der ikke er 100 % fangersamfund, er brugen af ritualer blevet mindre eller blevet anderledes. Dvs. grønlænderne har tilpasset sig deres livsvilkår. Mange af mine informanter siger, at Perusineq bruges mindre i dag. Jeg vurderer det sådan efter mit feltarbejde. Der er færre fangere eller levevilkårene er blevet bedre for dem i dag, så har de ikke rigtig brug for at bruge ritualer Perusineq som før, som en overlevelses redskab i deres hverdag.

¹¹ Se billedet i bilag nr.9.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Analyser af interviews med informanter om Paggatsitsineq (At kaste ting i grams)

”Paggatsitsineq”, at kastet ting i grams, som man kan sige det på dansk. Er en grønlandsk ritual der bruges under en grønlandsk festlighed, eller ved særlige anledninger. At kaste ting i grams går ud på, at en person pludselig kaster ting på gulvet, på stedet hvor der sker noget særligt. Hvor så de tilstedeværende eller de inviterede samler de ting der bliver kastet, dem man har taget får man. De ting der bliver kastet kan f.eks. være mønter eller gaver i dag¹².

Som sagt kaster man ting i grams ved forskellige festligheder eller anledninger, det kan være f.eks. ved en barnedåb eller konfirmation osv. Min informant fra Kullorsuaq fortæller, at han kastede ting i grams for første gang da han fik en datter i 1980.

”Jeg kastede ting i grams for første gang, da jeg fik en datter i 1980. Jeg forsatte med det, da vi holdt barnedåb og ved hendes første hellig 3 konger dag” (Mand, 56år).

Jeg fandt ud af, at kaste ting i grams ved ”førstegangsfester” bruges ret normalt i Upernavik-området. Næsten alle mine informanter har haft ”førstegangsfester”, det betyder at de markerede deres barn eller deres kære barn, når barnet gjorde noget for første gang, ved at kaste ting i grams. Min yngste informant siger, at hun kastede ting i grams ved mange af deres ”Førstegangsfester”. Hendes eksempel var at hun kastede ting i grams, da hendes datter var med til et fjeld tur for første gang i Pinse dagen. Hvor så madlavning i naturen var formålet ”*Da min datter var med på en fjeld tur med madlavning i naturen for første gang, kastede vi ting i grams. F.eks. med ting der har lidt værdi*” (Kvinde, 29 år).

Nogle grønlændere sparer ikke på deres ting når de kaster ting i grams, også ting der har værdi. En ældre dame fortæller, at hun har kastet ting i grams da hendes barnebarn fik en søn for første gang. Hun var ligeglad med de ting hun kastede med om de var værdifulde, for hun var meget glad. På den måde viste hun sin store glæde, hun kastede blandt andet 7 bearbejdede sælskind som hun selv har samlet. De er værdifulde i et fangersamfund, for de kan bruges som tøj eller til alt muligt.

Paggatsitsineq har også ændret i løbet af årene, men det er mest kun de ting der bliver kastet der har ændret sig. I en ældre tid, kastede man mest med ting der er hjemmelavede eller ting der ikke var købt i butikkerne. F.eks. tøj af sælskind, vanter som er brugbare i hverdagens liv. En ældre mand fortæller at i sine unge dage, har oplevet en glæde. Da en handelsmand i Nuussuaq¹³ kastede ting i

¹² Se billedet i bilag nr.10.

¹³ En af Upernaviks bygd.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

grams, fordi han havde fødselsdag. Glæden ved det var, at den unge mand fik et bælt. Dengang var det sjældent at få sådan en bælt ”Jeg tog en bælt da han kastede ting i grams, jeg blev helt vildt glad for det. Da det også var første gang jeg tog noget, gik jeg hjem lykkeligt dengang” (Mand, 79 år).

I en nyere tid kaster man med ting, der mest er købt i butikkerne eller med mønter. En anden informant siger ”I dag kaster vi ting i grams, som vi mest af alt har købt i butikkerne.

Hjemmelavede ting bruges sjældent til at kaste med i dag” (Mand, 59 år).

Det viser sig at, dem der bor på Alderdomshjemmet, bruger ret tit at kaste ting i grams på deres gang, når der sker noget glædeligt. En ældre dames fortælling lyder, at da hendes oldebarn der var 8 år var med til en fodbold kamp i en anden by, fulgte hun med via Upernaviks radio.

”Da jeg hørte at mit oldebarn scorede mål, tog jeg mønter der var 50kr. og løb til gangen. Jeg smed dem på gangen og kom tilbage til mit værelse lige med det samme, for at fortsætte med at følge med” (Kvinde, 80 år).

Hun fortsatte med at fortælle, at hun ringede til sit oldebarn efter kampen. Fordi de tabte kampen og lyd som om at de var ked af det. Hun fortalte så sin oldebarn, at hun hørte da han scorede mål og at mange andre tilhørere hørte ham. Hun fortalte så at hun har kastet mønter på grund af ham, fordi han gjorde hende glad. Og hun lovede at hun skal kaste ting i grams, når han kommer hjem til Upernavik. Det gjorde hun så med mønter og slik, i byens lille gågade.

Jeg oplevede ritualet på konfirmationsdagen uden for konfirmandens bedsteforældres hus. Det var sådan at før bedstefaren kastede ting i grams, meddelte han at han skal kaste ting i grams udenfor huset. Så gik vi udenfor for at være med, han begyndte at kaste til forskellige retninger, hvor vi så løb efter dem for at få fat på dem. Jeg fik heldigvis smileys magneter, som man bruger til køleskabets dør. Og min kæreste fik et lille hæfte maskine, som man bruger til papirerne.

Jeg interviewede konfirmandens farfar, nogle dage efter begivenheden. Han siger at hvis han ikke kaster ting i grams i festlighederne, så er det som om der mangler noget.

”Jeg kan mærke at det er meget vigtigt for mig at kaste ting i grams, især når der sker noget med mine børn eller børnebørn. Når jeg ikke kaster ting i grams, føler jeg uro. Min glæde bliver mindre på grund af det” (Mand, 59 år).

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Ritualet, at kaste ting i grams, bruges mere i dag i Upernavik-området end det første ritual Perusineq som jeg har beskrevet. Grunden til det er at, festlighederne eller anledninger i ældre tid og i dag er det samme der sker. Det er bare de ting der bliver kastet rundt med, der har ændret sig. Mest af alt, bruges ritualet at kaste ting i grams. For at vise deres glæde og for at støtte deres børn eller deres kære børn i forskellige anledninger.

Analyser af interviews med informanter om Ukiutoqqami seqqorneq (At skyde nytåret ind)

Man bruger forskellige ord for brugen af Nytårsskikken på dansk, *at skyde nytåret ind*, *at brage* og *at knalde*. Jeg skal bruge de tre ord, mens jeg skriver om Nytårsskikken.

Jeg har en god erindring fra min barndom, så jeg ved at det altid er godt. Når den sidste dag på året er kommet, især når man er et barn. Man kommer til at høre høje lyde lige udenfor nogle familiers huse, som vil vare fra morgenen indtil nytåret. Nytårsskikken går ud på, i den sidste dag på året går flere familier, fra hus til hus i den by eller bygd hvor de bor. De kan gå til deres familier, bekendte eller venner med en plastik pistol og hundepropper¹⁴ som de skal lave en lyd. Dvs. at knalde, at brage eller at skyde nytåret ind. Når de er lige udenfor døren, skal de affyre den plastik pistol, derefter får de en gave eller andre ting fra dem der bor på huset. ”*Gæsten har nu skudt (seqqorpoq) og har dermed ret til at få en gave fra værten*” (Albrechtsen 2001:51).

En mand fortæller, at da han var barn. Brugte man et haglgevær til at skyde nytåret ind, det var så kun de voksne mænd der brugte det. Han fortæller videre ”*En af de glædelige ting var, at efter gudstjenesten i Nytårsaftenen omkring efter kl.17. Skyd mændene med et haglgevær, lige udenfor kirken*” (Mand, 63 år). Keld Hansen har også beskrevet nytårsaftenen, som foregik i ældre dage ”*Den slutter med, at alle fangere og store drenge skyder nytåret ind med deres rifler og haglbøsser*” (Hansen 1979: 26). Det viser sig også at, i ældre dage brugte man også en hammer med at brage. Dem der ikke havde et haglgevær brugte det. Men i dag er der en regel om, at man ikke må bruge et haglgevær. Så bruger man en plastikpistol med hundepropper i stedet for, som jeg nævnte tidligere. En mand fortæller, at formålet med at skyde nytåret ind er, at man vil have en gave fra dem der bor på huset. Man kan få forskellige gaver, til et kært barn giver man en der er større, i gamle dage og i dag. I gamle dage forberedte man også en gave til et kært barn, de gaver har f.eks. været hjemmelavede tøj, lille hundeslæde som var tilpasset til ens kære barn, narhvals hud eller hoved

¹⁴ Se billedet af pistol og hundepropper i bilag nr.11.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

osv. Ting der har større værdier.

Man giver også til dem der kommer først som nytårs skydere, noget større. En af informantens eksempel er, at en mand har givet sin snescooter væk sidste år, til sin første niece eller nevø, der skyd nytåret ind til ham. Grunden var så, at selve manden ikke kunne køre med snescooteren længere, på grund af sit helbred.

En af de skelsættende ved ritualet er, at man prøver at skyde nytåret ind som den første, til dem der har fået et barn i det pågældende år. Fordi man får en større gave som den første nytårsskyder. En kvinde fortæller en historie, at lillesøsteren fik et barn i nytårsaftenen. Og det blev meddelt via VHF-radioen til indbyggerne, den første der skyd nytåret ind til den nyfødte barns bedsteforældre, fik et gevær ”*Det var min fætter der skyd nytåret ind som den første, han vidste ikke at de havde fået et barnebarn lige før. Derfor blev han meget overrasket over at han fik et gevær*” (Kvinde, 29 år).

Indbyggerne i Upernavik-området er glade for at skyde nytåret ind, da det giver glæde hos de voksne og børn. En mand fortæller at det er vigtigt for dem, at skyde nytåret ind. Han er endda begyndt med at bruge sin mobil, når han skyder nytåret ind til deres familier der bor i en anden by eller bygd ”*Vi er begyndt med at skyde nytåret ind via mobilen i dag, så vigtigt er ritualet i dag*” (Mand, 56 år).

Jeg fandt ud af at der er en bagvedliggende mening ved brug af ritualet, det er tydelige at indbyggerne kender hinanden godt. Da de ikke er så mange i de områder, hvor jeg lavede mit feltarbejde. De ved hvem der har brug for hvad, måske nogle ting eller at de har brug for støtte i nogle områder. Og Bo Albrechtsen skriver det.

”I andre tilfælde kan man også se meget ubalancerede udvekslinger, hvor formålet er at hjælpe hinanden. Det kunne f.eks. være hvis en fanger ved en ulykke har mistet alle sine hunde, så kan han godt regne med at kunne ”skyde” sig til nogle (lignende i Hansen 1979) (Albrechtsen 2001:52).

Derfor er ritualet vigtigt for dem, især for dem der har familiemedlemmer som er børn og som de vil glæde. De vil gerne have, at børnene også skal opleve, som de har oplevet da de var barn ”*I*

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

vores familie er det vigtigt at holde en nytårsskik, især når vi har fået nye familiemedlemmer i det pågældende år. F.eks. et nyfødt barn eller når nogen har giftet sig” (Mand, 56 år).

Grønlandsk skattejagt

I løbet af mine observationer af konfirmationsfestligheden, har jeg bemærket et ritual der er nyt for mig. Jeg regnede ikke med at jeg ville opdage eller opleve et nyt ritual, for jeg ikke har oplevet det i mine 32 år grønlandske liv.

Jeg kalder denne ritual ”Grønlandsk skattejagt”. Netop fordi det går ud på at i løbet af festlighedsdagen, kan det ske at en person gemmer penge i festlighedsområdet. Så de inviterede kan prøve at finde dem. På grund af min observation af festligheden, har jeg oplevet flere forskellige måder af skattejagter. Et eksempel er fra konfirmationsfesten, hvor vi fik pludselig at vide, at farfaren af konfirmanden har gemt tre 100kr. udenfor festsalen¹⁵. På billedet kan man se de inviterede i aktion, for at finde pengene.

En lidt ældre historie om en ”Grønlandsk skattejagt”, fortælles af en ældre dame. Da hendes barnebarn der er opkaldt efter hendes afdøde søn, var med til en hundeslæde væddeløb for første gang i en bygd. Ville hun vise sin glæde, selv om han ankom som den sidste. Hun fik den ide, at hun ville gemme sig selv. Da hun skulle til at gemme sig, meddelte hun sine medindbyggere via VHF-radio, at den der finder hende får 1000kr. Så gemte hun sig under sin madras i sin seng, hvor hun ikke rørte dynerne, så de ikke vil se mistænkelige ud. Det tog lidt lang tid før hun blev fundet, hun sagde at det var meget varmt dengang til sidst. Det er tydeligt, at grunden til at hun ville vise sin glæde var på grund af, at hun ville opfordre sit barnebarn. Så han ikke mister lysten til at køre hundeslæde. Hun sagde til ham dengang, før hundeslæde væddeløbet.

”Du er ung, så vær glad og være med til sådanne arrangementer. Du har hunde, så vær med til det. At ankomme som den sidste er ikke skammeligt. Vær glad, du har ingen skavanker og du er rask. Det er glæden ved det, der tæller” (Kvinde, 79 år).

¹⁵ Se billedet af en skattejagt i bilag nr.12.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Jeg observerede en anderledes skattejagt, det var på konfirmationsdagen. Om eftermiddagen da der blev holdt kaffemik¹⁶, kastede bedstefaren lige pludselig et spist æble. Jeg vidste ikke hvorfor han gjorde det, men den der tog æblet fik 100kr. Det var lidt underligt for mig, da jeg ikke vidste hvorfor han kastede et æble på gulvet. Det skete så igen bagefter, denne gang kastede han med en flaskeåbner.

”Grønlandsk skattejagt” er en der bruges i festlighederne eller i bestemte anledninger, det er det samme som i andre ritualer men på en anden måde. Jeg oplevede også at det også kan være ekstra sjovt, jeg observerede i en kaffemik hos dem der holdt en barnedåb. Da barnedåbens oldemoster satte noget lige pludseligt, til barnets fars og morfars inder bukser, mens de dansede. Så sagde hun ”*Det er hundrede kroner, dem der tager dem først, får dem*”. Så begyndte de pågældende mænd at løbe væk, da mange mennesker løb efter de hundrede kroner der lå foran i indersiden af deres bukser.

Jeg vurderer ”Grønlandsk skattejagt”, som et ritual for sig selv. Men indholdet og meningen med det, er det samme som de andre ritualer som jeg har beskrevet. Ved brug af det, er deres måde at vise deres glæde på i festlighedsdagene, eller for at vise deres støtte til de børn der er i området.

Konklusion

Efter min undersøgelse af de nutidige grønlandske ritualer i Upernavik-området, vurderer jeg mit feltarbejde, som et lykkedes projekt. Alt det jeg ville få at vide fra starten, fik jeg svar på fra mine informanter og observationer. Det er rigtigt at brugen af de ritualer i Upernavik-området er mere mærkbart, end de byer hvor jeg har boet i. Ilulissat, Maniitsoq og Nuuk.

Jeg vil sige at Rappaport's ritual teori kan bruges i de grønlandske ritualer, for de ritualer foregår i sociale begivenheder. Og at der er en handling og udøvere af i selve ritualerne, som Rappaport sagde i sin teori. De er heller ikke opfundet af selve udøverne/informanterne og i den nærmeste tid, alle af mine informanter ved ikke hvornår ritualerne blev startet eller af hvem. Grundet til det forklares også i bogen ”Kulturanalyse – Kort fortalt”, at et menneske er et socialt menneske. Lige fra barnet blev født er verden allerede befolket, og barnet er afhængig og bliver opdraget af sine forældre, som har deres egen forståelse af verden på. Forældrene og medmennesker præsenterer deres særlige måde at forholde sig til verden på, materielt, praktisk og sprogligt. Og det bliver naturligt for barnet at leve i, og som bliver til barnets egen erfaring i livet (Hastrup, Rubow og

¹⁶ Kaffemik er en traditionel grønlandsk selskabelighed, en slags åben hus, hvor gæsterne hygger sig sammen. Der serveres grønlandsk mad og kaffe/the og kager. Se billedet af kaffemik i bilag nr.13.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Tjørnhøj-Thomsen, 2011:23). Jeg bemærkede, at mange af mine informanter mente. At det er vigtigt at videreføre de ritualer til deres børn, fordi de respekterer deres forfædre.

Som skrevet i Rappaport's teori, udøves ritualerne gentagne, fordi de er accepterede af indbyggerne. Mest af alt vil jeg sige som den vigtigste i teorien, at man bruger ritualer for at udtrykke sig. Som Rappaport siger, at man nogle gange opnår bedst eller udtrykker sig bedst, ved brug af et ritual.

Jeg dokumenterede, at Perusineq bruges mindre blandt informanterne. Blot fordi, at i Upernavik-området har indbyggerne tilpasset ritualer til deres levevilkår. Og jeg dokumenterede, at Paggatsitsineq bruges for at udtrykke sig bedre, samt at nytårsskikken er en der bruges for at glæde børn og andre, og sig selv.

I af de ting som jeg vil nævne er, at jeg ærgrer mig lidt over at jeg kun observerede i Upernavik. Jeg kunne måske have oplevet noget anderledes, da der er færre indbyggere i Kullorsuaq.

Hvis jeg skal generalisere alle ritualerne, vil jeg sige at det er glæden man vil udtrykke og opnå ved at bruge de ritualer. Det er også for at hjælpe hinanden med noget materielt og psykisk, man bruger de ritualer. Men vigtigst af alt vil jeg sige, at det er børn man tænker på når man bruger de ritualer. Fordi man ønsker at børn skal opleve glæden ved ritualerne, og man vil opfordre børnene til noget godt i livet. De er jo voksnes kommende støtte i livet, når de bliver gamle.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Bilag nr.1

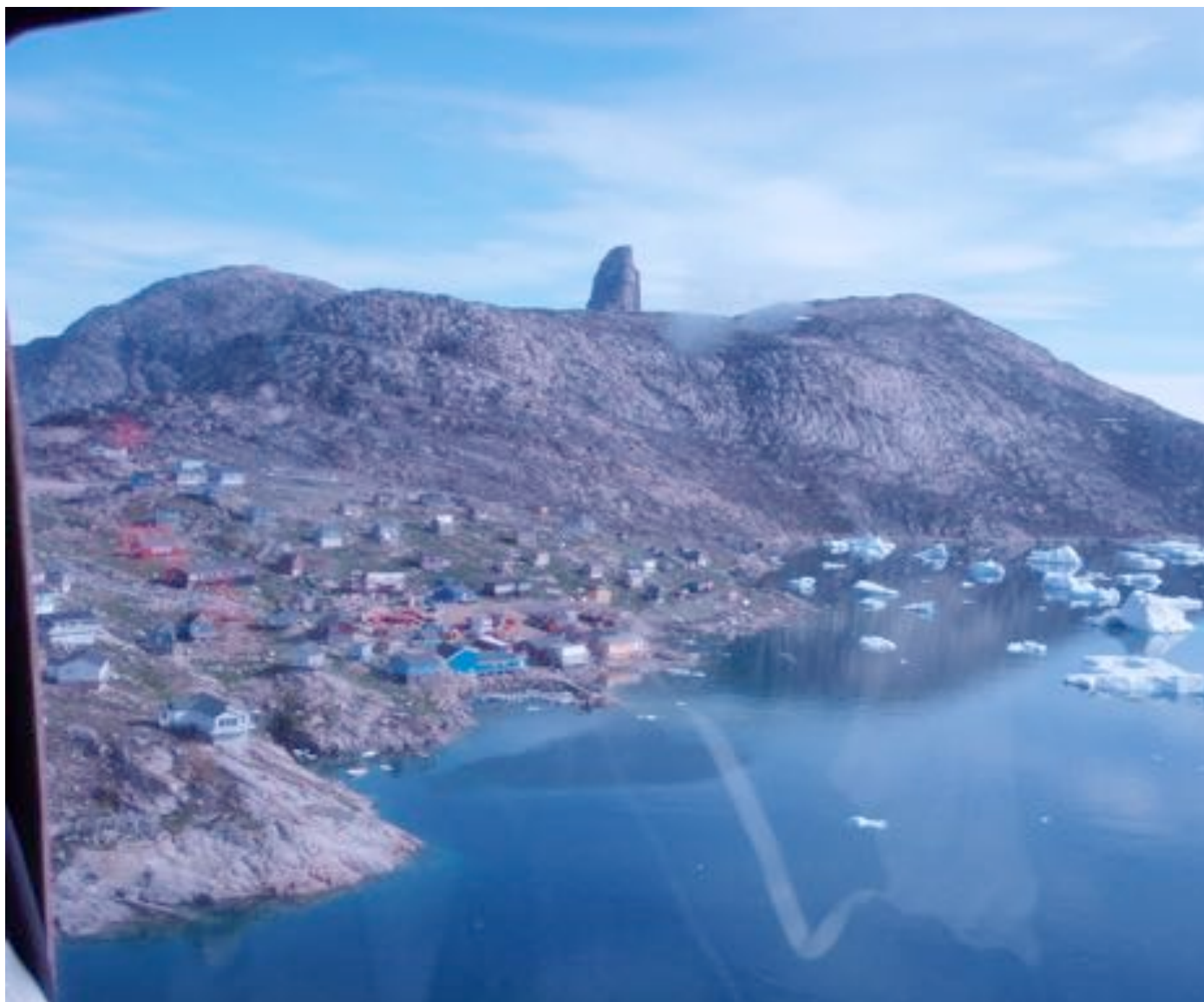
Byen Upernavik, billedet er taget da vi var ved at lande. På vejen hjem fra Kullorsuaq.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Bilag nr.2

Bygden Kullorsuaq, billedet er taget da jeg tog af sted til Upernavik. Man kan ikke se en lille del af bygden på billedet.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: *Perusineq* (at danse og hoppe af glæde), *Paggatsitsineq* (at kaste ting i grams) og *Ukiutoqqami seqqorneq* (at skyde nytåret ind).

Bilag nr.3

Upernavik har 10 bygder, som den nordligste ligger Kullorsuaq og den sydligste bygd kaldes Upernavik Kujalleq.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Bilag nr.4

Informanter:

4 ikke-anonyme interviews i Kullorsuaq: 13/7 2011

- Mand (56 år):
- Ingen øjenkontakt det meste af tiden, smilende, bruger kropssprog, kigger ud af vinduet

- Kvinde (79 år)
- Øjenkontakt det meste af tiden, bruger kropssprog

- Mand (73 år)
- Urolig (ben, hænder), næsten ingen øjenkontakt

- Kvinde (29 år)
- Smilende, bruger kropssprog

4 interviews i Alderdomshjemmet i Upernavik: 21-22/7 2011

- Kvinde (78 år) Anonym
- Øjenkontakt

- Mand (63 år)
- Kvinde (80 år)
- Mand (79 år)

Ikke lykkedes interview:

- Mand (82 år)
- Demens

Interviews i Upernavik: 25/7 2011

- Mand (52 år)
- Mand (59 år), Anonym

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Bilag nr.5

Grund spørgsmål i alle interviews:

Ukiutoqqami seqqorneq:

- Hvad er din historie af Nytårsskicket?
- Hvad kan man få når man skyder nytåret ind? Eller hvad kan man give til dem der skyder nytåret ind til dig?
- Hvem skyder man nytåret ind til?
- Hvor meget betyder nytårsskicket for dig?
- Har du bemærket om nytårsskicket har ændret sig i løbet af årene?

Paggatsitsineq:

- Hvad er din historie af at kaste ting i grams?
- I hvilken anledning kaster man ting i grams?
- Hvor meget betyder at kaste ting i grams for dig?
- Har du bemærket om, at kaste ting i grams har ændret sig i løbet af årene?

Perusineq:

- Hvad er din historie af at danse og hoppe af glæde?
- Hvorfor danser og hopper man af glæde?
- I hvilken anledning danser og hopper man af glæde?
- Hvor meget betyder at danse og hoppe af glæde for dig?
- Har du mærket om, at danse og hoppe af glæde har ændret sig i løbet af årene?

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: *Perusineq* (at danse og hoppe af glæde), *Paggatsitsineq* (at kaste ting i grams) og *Ukiutoqqami seqqorneq* (at skyde nytåret ind).

Bilag nr.6

Billedet har jeg taget i Kullorsuaq, en bæk i nærheden af Pilersuisoq A/S.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Bilag nr.7

Billedet er taget fra gå turen til fjeldet "Djævlens tommelfinger".

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Bilag nr.8

En møster der har "dansen og hoppet af glæde", da hendes niece fik sin cpr-nr.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Bilag nr.9

Perusisoq, en der danser og hopper af glæde eller imiterede konfirmanden i Upernavik.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Bilag nr.10

Paggattut, inviterede der samler gaver der bliver kastet, udenfor konfirmandens bedsteforældres hus i Upernavik.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: *Perusineq* (at danse og hoppe af glæde), *Paggatsitsineq* (at kaste ting i grams) og *Ukiutoqqami seqqorneq* (at skyde nytåret ind).

Bilag nr.11

Plastik pistol og hundepropper, er dem som man normalt bruger i dag i nytårsaftenen.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: *Perusineq* (at danse og hoppe af glæde), *Paggatsitsineq* (at kaste ting i grams) og *Ukiutoqqami seqqorneq* (at skyde nytåret ind).

Bilag nr.12

En ”Grønlandsk skattejagt”, i konfirmationsfesten i Upernavik.

På baggrund af mit feltarbejde i Upernavik og Kullorsuaq, skal jeg beskrive og analysere brugen af 3 grønlandske skikke, som er følgende: Perusineq (at danse og hoppe af glæde), Paggatsitsineq (at kaste ting i grams) og Ukiutoqqami seqqorneq (at skyde nytåret ind).

Bilag nr.13

Kaffemik i konfirmationsdagen, grønlandsk mad kunne man få i altanen.

